

عوامل وقوع پیک‌های متعدد کرونا در ایران عوامل وقوع پیک‌های متعدد کرونا در ایران

بررسی‌ها حکایت از دیده‌شدن کروناوی هندی در تمام نقاط کشور دارد. استان‌های جنوبی، شرقی و جنوب شرقی درگیری بیشتری دارند. متخصصان می‌گویند سیاست‌های نادرست و بی‌تدبیری‌ها منجر به وقوع پیک‌های متعدد شده است.

بررسی‌ها حکایت از دیده‌شدن کروناوی هندی در تمام نقاط کشور دارد. استان‌های جنوبی، شرقی و جنوب شرقی درگیری بیشتری دارند. متخصصان می‌گویند سیاست‌های نادرست و بی‌تدبیری‌ها منجر به وقوع پیک‌های متعدد شده است. به گزارش ایسنا، روزنامه **همشهری** نوشت: «با ورود رسمی پایتخت به وضعیت قرمز، گمانه زنی‌ها برای آغاز پیک پنجم کرونا واقعی‌تر شده است؛ پیکی که این بار با جهش خطرناک هندی یا همان دلتا مواجه است و حالا در بیش از ۱۰۰ کشور دنیا شایع شده، به طوری که دبیر کل سازمان جهانی بهداشت، هشدار داده این جهش، به سرعت در حال تبدیل شدن به گونه غالب در بسیاری از کشورهاست: «این سویه از ویروس به سرعت در کشورهایی با میزان واکسیناسیون گسترده و محدود گسترش پیدا کرده است.»

متخصصان نظام سلامت تأکید می‌کنند که حرکت خزنده پیک پنجم از هفته گذشته این بار با شیوع کروناوی دلتا شروع شده است. تغییر رنگ شهرهای نارنجی به قرمز و افزایش تعداد مبتلایان، بر شدت گرفتن تدریجی کرونا صحنه می‌گذارد. جلیل کوهپایه زاده، رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران، روز گذشته با تأیید افزایش میزان مراجعه‌کننده‌ها به بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی در دهه اول تیر گفت که میانگین ابتلا در گروه سنی ۱۰ تا ۱۷ سال به نسبت گذشته بیشتر شده است. پیام طبرسی، رئیس بخش عفونی بیمارستان مسیح دانشوری هم، نسبت به وضعیت نگران‌کننده بیمارستان‌ها در هفته آینده هشدار داد. به گفته او، مراکز درمانی از هفته آینده پر از بیمار کروناوی می‌شوند و به همین دلیل چاره‌ای جز تعطیلی واقعی وجود ندارد. او نسبت به محقق نشدن وعده واکسیناسیون برای افراد بیشتر هم انتقاد کرد. از آن طرف، علیرضا رئیسی، سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا به خطر شیوع گسترده کروناوی دلتا تأکید کرد. به گفته او ویروس دلتا در تمام نقاط کشور دیده شده است. استان‌های جنوبی، شرقی و جنوب شرقی درگیری بیشتری دارند: «این ویروس می‌تواند میزان همه‌گیری را افزایش دهد و آمار بستری و مبتلا را بیشتر کند.» کروناوی هندی در شرایطی در حال شیوع است که روند واکسیناسیون به شدت کند است.

وضعیت فعلی پیش‌بینی شده بود اما کسی توجه نکرد

ماجرای تنها به روند واکسیناسیون محدود نمی‌شود. متخصصان نظام سلامت تأکید می‌کنند که همسوی نبودن تصمیم‌گیری‌های ستاد مقابله با کرونا با سیاست‌های وزارت بهداشت، بی‌تدبیری در رفع محدودیت‌های شهرهای آبی و زرد، تحمیل یکطرفه کنترل و مقابله کرونا به وزارت بهداشت و کادر درمان و همچنین مدیریت بحران به جای پیشگیری، در توالی پیک‌ها تأثیرگذار بوده است.

یکی از این متخصصان، علیرضا ناجی، عضو کمیته اپیدمیولوژی و واکنش سریع وزارت بهداشت است که به همشهری می‌گوید: «حداقل در ۲ پیک آخر، تصمیمات ستاد بر اساس مواردی گرفته شده که به هیچ وجه، کمکی به کنترل کرونا نکرده و باعث شیوع بیماری شده است. ما حتی در تقویت بهداشت اجتماعی هم مشکل داریم و مردم تاب‌آوری خود در برابر کووید-۱۹ را از دست داده‌اند. ستاد به عنوان متولی کنترل اپیدمی، توجه خاصی نسبت به این وضعیت ندارد و به توصیه‌های وزارت بهداشت توجهی نمی‌کند.»

به گفته رئیس مرکز تحقیقات ویروس‌شناسی مسیح دانشوری، زمستان سال گذشته زمانی که خوزستان با واریانت آلفا یا همان بریتانیایی مواجه شد، قرنطینه‌ای اعمال نشد و در نهایت اغلب نقاط کشور در وضعیت قرمز کروناوی قرار گرفتند. حالا همان سناریو از استان‌های جنوبی در پیک پنجم رخ داده است: «می‌دانستیم که واریانت دلتا یا هندی وارد کشور شده اما باز هم هیچ محدودیت و قرنطینه‌ای صورت نگرفت. اجازه دادیم تعداد شهرهای قرمز از ۱۲ به ۹۲ برسد و حالا این ویروس در کشور پخش شده و تا هفته آینده بخش بیشتری از استان‌ها را درگیر خواهد کرد. این نتیجه بی‌عملی ما در مقابل کروناوی است که شیوه‌های مقابله با آن کاملاً مشخص است.»

او تأکید می‌کند که در پیک پنجم احتمالاً شرایط سخت‌تری نسبت به گذشته ایجاد می‌شود؛ چرا که سیاست‌های کشور در مقابل کووید-۱۹ پیشگیرانه نیست. ناجی نسبت به سیاست‌های وزارت بهداشت برای مدیریت اپیدمی هم انتقاداتی وارد می‌کند: «وزارت بهداشت ایرادات زیادی دارد اما تمام آن چیزی که برای کنترل بیماری می‌خواهد هم اجرا نمی‌شود، مثل شرایطی که در پیک چهارم رخ داد. متولیان بهداشت درخواست جلوگیری از سفرها را داشتند یا بر قرنطینه کردن خوزستان پس از شیوع ویروس انگلیسی تأکید کردند. اما اتفاقی نیفتاد. تصمیم‌گیرنده نهادی دیگر است. آنها با توجه به آن چه اعلام می‌شود تصمیم‌گیری نمی‌کنند و به نوعی تماشاچی آن‌چه در این پیک‌ها رخ داده هستند.»

ناجی با اشاره به هشدار قبلی درباره آغاز پیک پنجم می‌گوید: «واقعیت‌های علمی را نمی‌توان انکار کرد. ویروسی که وارد کشور می‌شود نگاه ویژه‌ای به ما ندارد که با توجه به وضعیت اقتصادی و اجتماعی شرایط ابتلا و مرگ و میر را کمتر کند. هم‌اکنون لازم است بیماری‌رایی گسترده‌تر شود و افراد آلوده به سرعت قرنطینه شوند.»

به گفته ناجی ایران تنها کشوری است که در دنیا هنوز در موج اول قرار دارد و پیک‌های متعدد را تجربه می‌کند. کشورهای دیگر

موج سوم را تجربه می کنند. یعنی در دوره های زمانی متعدد، بیماری را کاملا کنترل کرده اند: « ما هیچ وقت نتوانستیم اپیدمی را در کشور کنترل کنیم.»

۴ عامل وقوع پیک های متعدد کرونا در ایران

انتقادات به وضعیت مدیریت کرونا فراوان است و حالا حسین کرمانپور، مدیر روابط عمومی سازمان نظام پزشکی کشور و مدیر اورژانس بیمارستان سینا، توضیحاتی در این باره به همشهری می دهد. به گفته او به جای کنترل و مدیریت کرونا، کشور وارد سیکل معیوبی از توالی پیک ها شده است؛ اتفاقی که هم مردم و هم مسئولان در آن تقصیر دارند. بر اساس اعلام کرمانپور، ۴ عامل منجر به تکرار پیک های کرونا شده است: اول نبود یکپارچگی در تصمیم گیری ها از سوی مسئولان، دوم سیاست های اشتباه با فروکش کردن کوتاه مدت و مقطعی کرونا، سوم همراهی نکردن مردم در اعمال پروتکل ها و چهارم روند کند واکسیناسیون:

«نیروهای امنیتی و انتظامی، قوه قضاییه، مجلس و شوراهای دیگر ساختارهای حاکمیتی باید در کنار وزارت بهداشت قرار بگیرند تا از شیوع بیشتر ویروس جلوگیری کرد. اگر در بهترین شرایط سهم وزارت بهداشت برای کنترل کرونا را ۲۰ درصد در نظر بگیریم قطعا به تنهایی قادر به مدیریت وضعیت موجود نیست. از سوی دیگر، وقتی وضعیت کرونایی شهرها از قرمز و نارنجی به زرد و آبی تغییر می کند، بلافاصله، رعایت پروتکل ها کاهش پیدا می کند و وضعیت به حالت عادی برمی گردد. در حالی که کرونا ثابت کرده وقتی منطقه ای زرد یا آبی می شود باید کنترل ها در آن ادامه داشته باشد.»

به گفته او تمام اطلاعات موجود حکایت از برقراربودن تجمعات دارد، سویه دلتای کرونا هم ثابت کرده اگر ۲ نفر حتی برای دقایقی کوتاه هم کنار هم باشند و محیط آلوده باشد قطعا انتقال صورت می گیرد. کرمانپور درباره روند کند واکسیناسیون هم به نکات دیگری اشاره می کند: «واکسیناسیون ما هنوز به ۷ و ۸ درصد هم نرسیده و این شرایط با واکسن نژدن هیچ فرقی نمی کند. تنها اتفاق خوبی که رخ داده این است که حداقل بخش زیادی از سالمندان بالای ۷۰ سال و کادر درمانی واکسیناسیون شده اند اما برای مؤثر واقع شدن واکسیناسیون نیاز داریم آمارها به بیش از ۶۰ تا ۷۰ درصد جمعیت در مدت زمان کوتاه به ۴ تا ۸ ماه برسد. طولانی تر شدن این زمان باز هم یک وقفه برای واکسیناسیون مجدد افرادی است که در ابتدا واکسن زده اند. با توجه به وضعیت کشور، نبود منابع مالی و مشکلات انتقالات ارزی، موفق نشدن بخش خصوصی در واردات واکسن به هر دلیلی، ناتوانی دولت در خرید واکسن، بدقولی کشورها در تحویل واکسن به ایران باید این مسئله را در نظر بگیریم تا رسیدن به وضعیت مطلوب واکسیناسیون باید به این موضوع توجه کرد.»

مدیر اورژانس بیمارستان سینا بر غلبه کرونای هندی در کشور تأکید می کند و می گوید که در ایران ویروس بومی کرونا هم وجود دارد: «آن چه اکنون اولویت دارد درمان است. اما در خلال آن باید تدبیر لازم را داشته باشیم که دیگر پیک ششمی در کشور ما رخ ندهد. ایران جزو معدود کشورهایی است که با پیک چهارم و پنجم روبه رو شده. در هندوستان در پیک دوم چنین وضعیتی رقم خورده و اصلا به پیک سوم نرسیده اند. با این وضعیت ما در مهرماه پیک ششم را هم تجربه خواهیم کرد؛ مگر آن که در دولت جدید وحدت نظر و یکپارچگی برای مدیریت کرونا از کنترل تا درمان به وجود بیاید.»

او درباره علائم جدید شیوع کرونای دلتا هم توضیح می دهد که هم اکنون، گلودرد و آبریزش بینی همراه با علائم قبلی از جمله سرفه، تب و بدن درد بیشتر دیده می شود. به همین دلیل هر کسی با این علائم مواجه شد بهتر است برای تست مراجعه کند.

امکان توقف پیک پنجم وجود دارد

البته همسوزبودن تصمیمات ستاد ملی کرونا با وزارت بهداشت مورد تأیید اعضای این ستاد نیست. آنها می گویند در بیش از ۱۶ ماه گذشته، اوضاع می توانست بفرنج تر از حالا باشد. حسین قاسمی، دبیر کمیته امنیتی و اجتماعی انتظامی ستاد ملی مبارزه با کرونا، به همشهری می گوید: «با ویروسی مواجه ایم که رفتار ثابتی ندارد و راهکار مؤثری هم به شکل درمان برای آن وجود ندارد. در ستاد ملی مقابله با کرونا برای مدیریت این شرایط متناسب با زیرساخت ها، امکانات کشور و تاب آوری اجتماعی تصمیم گیری می شود. کشور علاوه بر ویروس کرونا با ویروس تحريم هم مواجه است و منابع درآمدی محدودی دارد. به همین دلیل، اعمال قرنطینه های کامل یا توجه به ضرورت تامین مایحتاج دوران قرنطینه به راحتی امکانپذیر نیست.»

به تأکید قاسمی این درست است که اشکالاتی در روند مدیریت کرونا در کشور وجود داشته اما توفیقات هم کم نبوده و باید به این مسئله هم توجه کرد که با وجود تأکید برخی متخصصان هنوز با آغاز پیک پنجم در کشور مواجه نشده ایم و می توان با توجه جمعی مانع از بحرانی شدن گونه دلتا در کشور شد: «ما هر چه لازم باشد چه در قالب طرح هوشمند مدیریت ها و طرح های جدیدی که از سوی وزارت بهداشت و ستاد ملی تصمیم گیری و اتخاذ شود را در نظر گرفته ایم و نتایج آن در ۲ هفته آینده مشخص می شود.»

این مسئول در پاسخ به این سؤال که آیا در مواجهه با پیک پنجم ضرورتی بر افزایش نظارت ها و سختگیری رعایت پروتکل ها وجود دارد، توضیح می دهد: «ما ۷ هزار کادر بهداشت محیط در کشور داریم اما با این تعداد نیرو چقدر می توان بر تمام اصناف و مشاغل خرد نظارت داشت؟ در این شرایط بهتر است مردم خودشان ناظران اول برای گزارش هر گونه عدم رعایت پروتکل ها باشند. از سوی دیگر رسانه ها هم وظیفه اطلاع رسانی برای رقم نخوردن عادی انگاری از سوی مردم را بر عهده دارند.»

به گفته قاسمی هم اکنون از میان ۴۵۰ شهر کشور تنها ۹۲ شهر قرمز شده و هنوز با پیک پنجم فاصله وجود دارد. اگر بهداشت فردی، استفاده از ماسک، فاصله گذاری اجتماعی و نظارت های مردمی، افزایش پیدا کند و در کنار آن، سفرهای غیر ضروری و دورهمی ها حذف شود، قطعا می توان پیک پنجم را مدیریت کرد.»